

τῶν ἄλλον σκοπὸν δὲν ἔχουσι παρὰ τὴν διδασκαλίαν τῆς οὐρανίου Πίστεως, καὶ τὴν διὰ λόγου καὶ παραδείγματος ὁδηγίαν πρὸς τὴν ἀρετὴν. Τοιοῦτοι μάλιστα ἐστάθησαν οἱ δικαίως ἐπονομασθέντες Φωστῆρες τῆς Ἐκκλησίας, ὁ θεῖος Γρηγόριος, Βασίλειος, καὶ Χρυσόστομος.

Οὗτοι εἶναι οἱ ἐπισημότεροι παλαιοὶ ἠθικολόγοι, οἵτινες εἶχον ἔργον τὴν ἠθικὴν διδασκαλίαν καὶ συγγραφὴν. Εἶναι καὶ πολλοὶ τῶν μεταγενεστέρων ἐνδοξοὶ συγγραφεῖς καὶ διδάσκαλοι τῆς ἠθικῆς, ὅποιοι οἱ Νικόλαοι, οἱ Πασχάλοι, οἱ Μαλεβράγχιοι κτλ. Εὐρίσκονται ἔτι σποράδην πολλὰ καὶ ὠφέλιμα ἀξιώματα καὶ παραγγέλματα ἠθικῆς καὶ εἰς ἄλλους πολλοὺς, ποιητάς, πεζογράφους, ῥήτορας, ἱστορικοὺς, μυθιστορικοὺς, φιλολόγους, πολιτικοὺς, κωμικοὺς, τραγικοὺς καὶ παντὸς ἄλλου εἶδους συγγραφεῖς φρονίμους. Ὅποῖος ὁμῶς καὶ ἂν ᾖ ὁ κατὰ ἀνθρωπίνην σοφίαν συγγραφεὺς, πρέπει νὰ ἔχωμεν μεγίστην προσοχὴν νὰ μὴ δεχώμεθα ἀκρίτως τὴν θεωρίαν καὶ τὰ παραγγέλματα αὐτοῦ. Ἐκ τῆς ἀληθείας δὲν φοβούμεθα βλάβην· οἱ ἄνθρωποι ὁμῶς δὲν εἶναι ἡ αὐτοαλήθεια· προβάλλουσι πολλάκις ὡς ἀληθείας ιδέας ψευδεῖς, ἡ αὐτοὶ ὄντες ἠπατημένοι, ἢ τοὺς ἄλλους θέλοντες ν' ἀπατήσωσιν. Εἶναι πρὸς τούτοις ιδέαι κίβδηλοι, ἃς, ἐὰν δὲν ἐξετάζωμεν κατὰ βάθος, κινδυνεύομεν νὰ ἐχολπωθῶμεν ὡς καθαυτὸ ἀληθείας. Διὰ τοῦτο πρέπει πᾶσαν μὲν ιδέαν, πρὶν δεχθῶμεν αὐτήν, νὰ ἐξετάζωμεν ἀκριβῶς, μάλιστα δὲ τὰς ἠθικάς· διότι ἐκ τῶν ἠθικῶν κρέμονται αἱ πράξεις ἡμῶν καὶ ἐκ τῶν πράξεων, ἡ εὐδαιμονία τῆς παρούσης καὶ μελλούσης ζωῆς. Πρὸς δύο λοιπὸν κανόνας πρέπει νὰ παραβάλλωμεν πᾶσαν ἠθικὴν ιδέαν, πρὸς τὸν ὀρθὸν λόγον καὶ πρὸς τὴν οὐράνιον ἡμῶν πίστιν. Τὸ παρὸν πόνημα γενικῶς μὲν ἀποβλέπει εἰς τὴν ὠφέλειαν παντὸς ἀνθρώπου, ἰδιαιτέρως δὲ εἰς τὴν τῶν ἀδελφῶν μου Χριστιανῶν.

Μετὰ τὴν σύντομον ταύτην εἰσαγωγὴν, καιρὸς ἤδη, φίλοι ἀναγνώσται, νὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν θεωρίαν τῆς ἀρετῆς, ἧς ἡ Πατρίς, τὸ Γένος, μάλιστα δὲ πάντων ἡ ἀγία ἡμῶν Ἐκκλησία, εὐχονταὶ νὰ δευχθῇτε πραγματικοὶ ἐπιστήμονες.

